

Bruxelles, den 13. november 2023
(OR. en)

14512/23

COPS 542
POLMIL 301
ESPACE 84
CONOP 113
EUMC 473
EU-GNSS 20
TRANS 497
CSC 522
CSDP/PSDC 767
CFSP/PESC 1526

RESULTAT AF DRØFTELSENE

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
til:	delegationerne
Tidl. dok. nr.:	ST 14509/23 COPS 512 POLMIL 284 ESPACE 77 CONOP 102 EUMC 452 EU-GNSS 18 TRANS 454 CSC 501 CFSP/PESC 1447 CSDP/PSDC 730
Vedr.:	Rådets konklusioner om EU-rumstrategien for sikkerhed og forsvar

Vedlagt følger til delegationerne Rådets konklusioner om EU-rumstrategien for sikkerhed og forsvar som godkendt af Rådet på samlingen den 13. november 2023.

**Rådets konklusioner
om EU-rumstrategien for sikkerhed og forsvar**

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

SOM MINDER OM

- Et strategisk kompas for sikkerhed og forsvar – For en Europæisk Union, der beskytter sine borgere, værdier og interesser og bidrager til international fred og sikkerhed¹,
- Rådets konklusioner af 23. maj 2023 om retfærdig og bæredygtig udnyttelse af rummet²,
- Rådets konklusioner af 10. juni 2022 om en EU-tilgang til rumtrafikstyring³,
- Rådets konklusioner af 23. maj 2022 om udviklingen af Den Europæiske Unions cyberposition⁴,
- Rådets konklusioner af 21. juni 2022 om en ramme for en koordineret EU-reaktion på hybride kampagner⁵,
- Rådets konklusioner af 11. november 2020 om retningslinjer vedrørende det europæiske bidrag til fastlæggelsen af nøgleprincipper for den globale rumøkonomi⁶;

¹ 7371/22.

² 9675/23.

³ 10071/22.

⁴ 9364/22.

⁵ 10016/22.

⁶ 12851/20.

1. ANERKENDER, at rumteknologi, rumdata og rumtjenester er blevet uundværlige for de europæiske samfund og økonomier og i europæernes dagligdag og er drivkræfter for forskning, teknologisk udvikling og innovation, der skaber jobmuligheder og økonomisk vækst, øger den europæiske konkurrenceevne, støtter den grønne og den digitale omstilling, beskytter og står vagt om EU og dets borgere og styrker EU's modstandsdygtighed og sikkerhed; BEKRÆFTER således PÅ NY rummets strategiske karakter og nødvendigheden af som europæere at tackle nuværende og kommende udfordringer på dette område; UNDERSTREGER, at EU som global rummagt er fast besluttet på at reagere øjeblikkeligt og langsigtet på disse udfordringer;

2. BEKRÆFTER PÅ NY, at rummet er et globalt fælleseje, der frit kan udforskes og udnyttes af alle stater uden forskelsbehandling, på lige fod og i overensstemmelse med folkeretten; GENTAGER, at folkeretten, navnlig FN-pagten og den humanitære folkeret, finder anvendelse på det ydre rum, og MINDER OM, at traktaten om det ydre rum, de øvrige FN-traktater om det ydre rum, hvis det er relevant, og de vejledende principper, der er udviklet inden for rammerne af FN, er hjørnестenen i den globale forvaltning af det ydre rum og udgør en væsentlig ramme for fredelig udforskning og udnyttelse af det ydre rum til gavn for alle lande, uanset deres grad af økonomisk eller videnskabelig udvikling; UNDERSTREGER derfor betydningen af at gennemføre rumaktiviteter i overensstemmelse hermed; OPFORDRER INDTRÆNGENDE Kommissionen til at fremlægge resultaterne af analysen af de retlige aspekter og konsekvenser af EU's erklæring af sin accept af de rettigheder og forpligtelser, der følger af de relevante FN-traktater og -konventioner om det ydre rum, som forventes af alle større rummagter, og til, hvor det er relevant, at udarbejde et forslag herom;

3. BEMÆRKER, at det ydre rum er et stadig mere overfyldt og omstridt område, og at den regelbaserede internationale orden er blevet stadig mere udfordret i de seneste år; FREMHÆVER, at uansvarlig og fjendtlig adfærd på rumområdet er taget til i de seneste år, hvilket har øget risikoen for afsmittende virkninger på europæiske borgere, organisationer, industrier og virksomheder; GENTAGER den negative indvirkning, som ødelæggende direkte antisatellitmissiltest (ASAT) har på både trusselsopfattelsen og på genereringen af rumaffald, som kan hindre den frie adgang til rummet; MINDER OM, at Ruslands seneste ødelæggende antisatellitmissiltest i november 2021, som genererede en betydelig mængde rumaffald, og cyberangrebet på ViaSats rumtelekommunikationsinfrastruktur, som fandt sted i februar 2022 med optrapningen af den russiske angrebskrig mod Ukraine, begge havde betydelige afsmittende virkninger, hvilket viser, at sikkerhed og sikring i rummet og cyberområdet er tæt forbundet; UNDERSTREGER, at trusler mod ruminfrastruktur, rumsystemer og rumtjenester kan være en integreret del af hybride strategier, der kombinerer intimidering, destabilisering og økonomiske forstyrrelser, og kan have uforudsigelige konsekvenser for en bred vifte af brugere; UNDERSTREGER, at en sådan adfærd påvirker EU's, medlemsstaternes og borgernes sikkerhed og forsvar;

4. ANERKENDER, at uansvarlig og fjendtlig adfærd i rummet, herunder forsøg på indblanding i eller manipulation, afbrydelse eller ødelæggelse af ruminfrastruktur, rumsystemer og rumtjenester, kan blokere væsentlige rumtjenester; UNDERSTREGER, at dette potentielt kan underminere sikkerheden i EU og dets medlemsstater og for borgerne samt dets økonomiske sikkerhed og påvirke væsentlige tjenester, herunder tjenester til støtte for demokratiske institutioner og processer, samt bringe den internationale sikkerhed og stabilitet i fare;
5. MINDER OM, at rummet er afgørende for EU's handlefrihed og selvstændige beslutningstagning på sikkerheds- og forsvarsområdet, og GENTAGER betydningen af rummet som et operativt område for sikkerhed og forsvar sammen med landområdet, havet, luftrummet og cyberområdet;
6. UNDERSTREGER behovet for at øge modstandsdygtigheden hos EU's rumaktiver og forbedre evnen til omgående at opspore og identificere fjendtlig og uansvarlig adfærd og til at reagere forholdsmæssigt, effektivt og beslutsomt ved hjælp af alle tilgængelige EU-værktøjer i samordning med EU's medlemsstater, med respekt for deres nationale kompetencer og i overensstemmelse med den særlige karakter af visse medlemsstaters sikkerheds- og forsvarspolitik;

7. ANERKENDER betydningen af at udvikle rumsystemer og rumtjenester med dobbelt anvendelsesområde for at tage mest muligt hensyn til sikkerheds- og forsvarsbrugernes behov fra begyndelsen og samtidig garantere det nødvendige niveau af sikkerhed og modstandsdygtighed og bevare den civile karakter af Unionens rumprogram og GENTAGER relevansen af downstream-rumløsninger for sikkerhed og forsvar samt behovet for at støtte udbredelsen hos brugerne; UNDERSTREGER, at dette vil bidrage til at fremme innovation i EU, styrke rumsektorens konkurrenceevne og forbedre samarbejdet mellem medlemsstaterne;
8. UNDERSTREGER, at offentliggørelsen af rumsikkerhedsstrategier, rumdoktriner og rumpolitikker er en vigtig gennemsligtighedsfremmende og tillidsskabende foranstaltning, som FN har anerkendt, og bidrager til at præcisere hensigter og viser EU's og dets medlemsstaters vilje til at forebygge og reagere på trusler;
9. SER i den forbindelse MED TILFREDSHED PÅ den fælles meddelelse "Den Europæiske Unions rumstrategi for sikkerhed og forsvar"⁷; ANSER den FOR det nødvendige grundlag for en korrekt håndtering af rummets strategiske karakter, og UNDERSTREGER behovet for at sikre rettidig gennemførelse af de tiltag, som medlemsstaterne er nået til enighed om i disse rådskonklusioner;

⁷ 7315/23.

I. STYRKELSE AF VORES FORSTÅELSE AF TRUSLER FRA RUMMET

10. OPFORDRER den højtstående repræsentant til i samordning med medlemsstaterne og på grundlag af deres ekspertise at udarbejde en fortrolig årlig analyse af trusselsbilledet i rummet med fokus på aktører, der truer EU på rumområdet; OPFORDRER den højtstående repræsentant til at dele denne analyse med EU's medlemsstater og med relevante EU-interessenter efter need-to-know-princippet; OPFORDRER Kommissionen samt offentlige og private rumaktører til at bidrage til forståelsen af trusler fra rummet gennem sikkerhedsovervågning af deres rumprogrammer; TILSKYNDER den fælles efterretningsanalysekapacitet (SIAC) til at tage hensyn til den årlige analyse af trusselsbilledet i rummet i forbindelse med revisionen af EU's trusselsanalyse;
11. OPFORDRER med henblik herpå til en styrkelse af SIAC under den højtstående repræsentant og af medlemsstaternes militære og civile efterretningstjenester for at øge deres strategiske forståelse af trusler fra rummet og counterspace ved at inddrage dem i efterretningsbehovene; GLÆDER SIG OVER bidraget fra EU-Satellitcentret (EU Satcen) til støtte for SIAC som en instrumental autonom EU-kapacitet til levering af geospatiale efterretninger;

II. STYRKELSE AF MODSTANDSDYGTIGHEDEN OG BESKYTTELSEN AF RUMSYSTEMER OG RUMTJENESTER I EU

12. FREMHÆVER betydningen af yderligere at styrke beskyttelsen og modstandsdugtigheden af rumsystemer og rumtjenester samt af kritiske værdikæder i EU og dets medlemsstater;

13. UNDERSTREGER behovet for en fælles EU-ramme for modstandsdygtighed, der tager hensyn til de særlige forhold i rumsektoren og dens industrigrundlag, de flerdimensionelle sikkerhedstrusler, der påvirker ruminfrastrukturer, rumsystemer og rumtjenester, og behovet for at undgå fragmentering af det indre marked for rumtjenester og rumprodukter, samtidig med at EU's rumindustri globale konkurrenceevne styrkes; KONSTATERER, at Kommissionen på grundlag af en konsekvensanalyse og høring af interessenter agter at fremsætte et lovgivningsforslag ("EU's rumlovgivning"), der er skræddersyet til rumsektorens behov og behandler centrale aspekter med henblik på rumaktiviteternes modstandsdygtighed, sikkerhed og bæredygtighed, og som skal supplere NIS 2- og CER-direktiverne, bidrage til at definere og fremme fælles standarder og tilskynde til ansvarlig adfærd i rummet i overensstemmelse med de igangværende drøftelser i FN; STØTTER tæt samråd med medlemsstaterne og MINDER OM behovet for fuldt ud at respektere deres kompetencer og beføjelser, herunder med hensyn til at beskytte deres nationale sikkerhed; MINDER OM behovet for fuldt ud at respektere proportionalitetsprincippet i forbindelse med fastlæggelse og gennemførelse af sikkerhedskrav under hensyntagen til de særlige forhold, der vedrører medlemsstaternes teknologiske kapacitet; UNDERSTREGER den rolle, som EU's Agentur for Rumprogrammet (EUSPA) spiller som sikkerhedsovervågningsstruktur for rummet i EU's rumprogram, FREMHÆVER dets centrale rolle med hensyn til at sikre EU's satellitsystemers operationelle sikkerhed og dermed bidrage til EU's strategiske autonomi og OPFORDRER til en bedre koordinering mellem EUSPA og de nationale sikkerhedsovervågningscentre;

14. ANERKENDER betydningen af at styrke EU's rumindustri's bevidsthed og modstandsdygtighed, navnlig da kommercielle aktører, der bidrager til EU's og dets medlemsstaters sikkerhed og forsvar, kan blive potentielle mål for fjendtlige handlinger, og SER derfor MED TILFREDSHED PÅ Kommissionens forslag om i 2024 at oprette et EU-center for informationsudveksling og analyse (ISAC) med støtte fra EUSPA for at lette udvekslingen af bedste praksis om modstandsdygtighedsforanstaltninger, udvikle sikkerhedsekspertise og styrke EU's rumindustri's modstandsdygtighed, herunder nye kommercielle aktører ("New Space");
15. ANERKENDER behovet for yderligere at styrke EU's rumsektors teknologiske suverænitet og konkurrenceevne gennem forsyningssikkerhed og ubegrænset adgang til kritiske teknologier, der er relevante for rummet, samtidig med at det gensidigt fordelagtige samarbejde med ligesindede partnere fortsættes; UNDERSTREGER betydningen af den fælles taskforce mellem Kommissionen (med støtte fra EUSPA), Den Europæiske Rumorganisation og Det Europæiske Forsvarsagentur (EDA) under den højtstående repræsentants myndighed; OPFORDRER INDTRÆNGENDE Kommissionen til at tage hensyn til de behov i EU's rumsystemer, som angives i mikrochipforordningen, med henblik på at udvikle komponenter, for hvilke der er konstateret kritisk afhængighed, og støtte forsyningskæder i EU, der er kritiske for EU's rummissioner, navnlig for EU's rumprogrammer; NOTERER SIG Kommissionens igangværende revision af forordningen om screening af udenlandske direkte investeringer og dens relevans for screening af udenlandske direkte investeringer, hvor der er konstateret trusler mod EU's og/eller medlemsstaternes sikkerhedsinteresser;

16. UNDERSTREGER betydningen af forsknings- og innovationsaktiviteter for at mindske den strategiske afhængighed af teknologier, der er kritiske for igangværende og fremtidige rumprojekter i EU samt for EU's rumprogrammer, samtidig med at EU's rumindustri's globale konkurrenceevne styrkes; OPFORDRER Kommissionen til at udarbejde en køreplan for fremtidige forsknings- og innovationsaktiviteter i tæt samarbejde med medlemsstaterne, EU's industri og andre relevante interessenter;
17. UNDERSTREGER behovet for at fremskynde innovation inden for nye og disruptive teknologier såsom ny adgang til rumteknologier, servicering i kredsløb, forbindelse mellem satellitter eller krypteringsteknologier;

III. REAKTION PÅ TRUSLER FRA RUMMET

18. UNDERSTREGER, at en forbedring af rumsikkerheden vil styrke sikkerheden i EU og dets medlemsstater; FREMHÆVER behovet for at øge muligheden for fra sag til sag at anvende alle tilgængelige værktøjer for at forebygge, modvirke og om nødvendigt reagere hensigtsmæssigt på trusler fra rummet;

19. OPFORDRER på grundlag af de seneste års erfaringer med gennemførelsen af Rådets afgørelse (FUSP) 2021/698 af 30. april 2021⁸ den højtstående repræsentant til at styrke strukturen til reaktion på trusler fra rummet og undersøge mulighederne for yderligere reaktioner såsom erklæringer og forebyggende, stabiliserende og samarbejdsbaserede foranstaltninger under den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder om nødvendigt restriktive foranstaltninger; OPFORDRER med henblik herpå den højtstående repræsentant til i samarbejde med Kommissionen for så vidt angår kapacitetsopbygningsaspekterne og medlemsstaterne at udarbejde en særlig værktøjskasse for EU's fælles reaktion på uansvarlig og fjendtlig adfærd på rumområdet, som supplement til de sikkerhedsrammer, der allerede er etableret på andre strategiske områder, navnlig den cyberdiplomatiske værktøjskasse og den hybride værktøjskasse, idet der trækkes på erfaringerne med oprettelsen af disse værktøjskasser;

⁸ Rådets afgørelse (FUSP) 2021/698 af 30. april 2021 om sikkerheden i systemer og tjenester, der indføres, drives og anvendes som led i Unionens rumprogram og EU-programmet for sikker konnektivitet, og som kan berøre Unionens sikkerhed, og om ophævelse af afgørelse 2014/496/FUSP, senest ændret ved Rådets afgørelse (FUSP) 2023/598 af 14. marts 2023 om ændring af afgørelse (FUSP) 2021/698 for at medtage EU-programmet for sikker konnektivitet.

20. MINDER OM, at afgørelsen om at tilskrive en specifik tredjelandssaktør ansvaret for en trussel fra rummet fortsat er en suveræn politisk afgørelse, der træffes af medlemsstaterne på grundlag af en bred vifte af efterretninger og oplysninger samt teknisk dokumentation og fra sag til sag i overensstemmelse med folkeretten om statsansvar; UNDERSTREGER behovet for at styrke informationsudvekslingen og samarbejdet mellem medlemsstaterne samt med Tjenesten for EU's Optræden Udadtil (EU-Udenrigstjenesten) med henblik på rettidigt at kunne indhente relevante sikkerhedsoplysninger og efterretninger, herunder vedrørende en tilskrivning af ansvaret, når det er muligt, og dermed muliggøre en hurtig, effektiv og velunderbygget reaktion på trusler fra rummet og fjendtlig handling på rumområdet;
21. UNDERSTREGER, at strategiske efterretninger for at beskytte EU's og medlemsstaternes rumssystemer og rumtjenester mod trusler bør suppleres med solide, anvendelige og rettidige oplysninger om sikkerhedsrelevante begivenheder på rumområdet; FREMHÆVER, at en sådan bevidsthed om rumområdet (Space Domain Awareness – SDA) giver vigtig information til støtte for afgørelser, der fører til en reaktion på trusler fra rummet og fjendtlige handlinger; MINDER OM, at SDA hører under medlemsstaternes suveræne beføjelser og kapacitet og bygger på en række forskellige kilder, og at det er den enkelte medlemsstats suveræne og frivillige afgørelse, hvordan denne information deles; OPFORDRER den højtstående repræsentant, medlemsstater med relevante kapaciteter og aktiver og Kommissionen, alt efter hvad der er relevant, til at fastlægge ordninger for deling og anvendelse af sådan SDA-information, så Rådet kan have en informeret drøftelse om reaktionen på en given trussel fra rummet;

22. OPFORDRER medlemsstaterne til, hvor det er relevant, at styrke det civil-militære samarbejde om uddannelse og øvelser inden for rumsikkerhed og forsvar og øge den europæiske kompetence inden for øvelser, udformning, planlægning og evaluering ved at udnytte medlemsstaternes færdigheder og kapaciteter og trække på den årlige øvelse i gennemførelsen af Rådets afgørelse (FUSP) 2021/698 og andre rumøvelser, der tilrettelægges af medlemsstaterne og partnerne, OPFORDRER den højtstående repræsentant til at udarbejde en flerårig plan for regelmæssige øvelser inden for rumsikkerhed og forsvar på tværs af samfund og på flere niveauer med henblik på at afprøve og udvikle EU's reaktion på omfattende rumsikkerhedshændelser med deltagelse af Rådet, Kommissionen og relevante interessenter såsom EUSPA, EU's Militærstab og EU Satcen samt relevante private aktører, hvor det er hensigtsmæssigt; OPFORDRER den højtstående repræsentant til, hvor det er hensigtsmæssigt, at inddrage de relevante arbejdsgrupper i Rådet, herunder EU's Militærkomité; UNDERSTREGER, at et sådant program for rumøvelser bør være forbundet med og bidrage til EU's generelle øvelsespolitik;

23. UNDERSTREGER i tråd med det strategiske kompas behovet for at investere yderligere i gensidig bistand som fastsat i EU-traktaterne (artikel 42, stk. 7, i traktaten om Den Europæiske Union) i overensstemmelse med de relevante folkeretlige principper og under hensyntagen til den særlige karakter af visse medlemsstaters sikkerheds- og forsvarspolitik; UNDERSTREGER, at angreb på rumområdet kan udgøre et væbnet angreb mod en eller flere medlemsstater på deres område og dermed give grund til at gøre brug af artikel 42, stk. 7, i traktaten om Den Europæiske Union; UNDERSTREGER betydningen af at øge beredskabet; OPFORDRER den højtstående repræsentant til at fortsætte det igangværende arbejde med medlemsstaterne gennem regelmæssige øvelser i gennemførelsen af artiklen på tværs af strategiske områder, herunder rumrelaterede begivenheder, der udgør et væbnet angreb mod en eller flere medlemsstater;

IV. ØGET BRUG AF RUMMET TIL SIKKERHED OG FORSVAR

24. MINDER OM, at rummet er en afgørende forudsætning for militære missioner og operationer samt et af de operative områder herfor sammen med landområdet, havet, luftrummet og cyberområdet;

25. GENTAGER behovet for fuldt ud at integrere rumdimensionen i planlægningen og gennemførelsen af missioner og operationer under den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (FSFP) og OPFORDRER med henblik herpå den højtstående repræsentant til at udvikle koncepter for udnyttelse af rummet i FSFP's operationelle forpligtelser i fuld overensstemmelse med EU's mangeårige internationale tilsagn om at styrke sikkerheden, stabiliteten, sikringen og bæredygtigheden i det ydre rum og forhindre et våbenkapløb eller væbnede konflikter i det ydre rum;
26. UNDERSTREGER, at de fleste rumkapaciteter har dobbelt anvendelsesområde; ANERKENDER behovet for at anvende – og benytte lejligheden til at videreudvikle – tjenester til statslig brug på EU-plan, herunder til sikkerhed og forsvar, uden at der sker overlapning med eksisterende eller planlagte kapaciteter på nationalt plan og med fuld respekt for medlemsstaternes kompetencer på dette område, samtidig med at den civile kontrol over og den civile karakter af EU's rumprogrammer bevares, og opfyldelsen af alle målene for EU's rumprogrammer inden for denne FFR prioriteres;

27. OPFORDRER Kommissionen til at overveje rummets stadig større rolle inden for sikkerhed og forsvar i udviklingen af EU's rumprogrammer; TILSKYNDER i denne forbindelse Kommissionen til yderligere at styrke synergierne mellem EU's rumprogrammer, Den Europæiske Forsvarsfond og Horisont Europa; TILSKYNDER Kommissionen til at tage hensyn til sikkerheds- og forsvarsbrugernes rumrelaterede behov i tæt samarbejde med medlemsstaterne og relevante interessenter og OPFORDRER Kommissionen til at tage hensyn til de nødvendige sikkerheds- og forsvarsmæssige behov og krav i forbindelse med udviklingen og udformningen af potentielle nye EU-rumsystemer og -tjenester og med opgraderingen af eksisterende systemer og tjenester;
28. OPFORDRER EDA til at identificere de rumrelaterede forsvarsbehov og -krav, som medlemsstaterne har givet udtryk for, og TILSKYNDER medlemsstaterne og EDA til at udnytte muligheden i forbindelse med revisionen af kapacitetsudviklingsplanen til at fastsætte et højt ambitionsniveau for udviklingen af samarbejdsbaserede rumforsvarskapaciteter på EU-plan;

29. UNDERSTREGER den vigtige rolle, som EU Satcen spiller med hensyn til at støtte EU's og dets medlemsstaters selvstændige beslutningstagning som en europæisk selvstændig kapacitet, der leverer produkter og tjenester hidrørende fra udnyttelsen af relevante rumaktiver og supplerende data; FREMHÆVER opfordringen i det strategiske kompas til at styrke EU Satcen for at øge EU's autonome geospatiale efterretningskapacitet; UNDERSTREGER, at dets autonomi afhænger af mange forskellige satellitbilledkilder og supplerende data; GLÆDER SIG i denne forbindelse OVER undertegnelsen af en fælles rammeordning for at give EU Satcen adgang til statslige jordobservationsrumdata samt ethvert relevant nuværende og fremtidigt PESCO-projekt såsom det fælles knudepunkt for statsligt billedmateriale;

30. GLÆDER SIG OVER den kommende vurdering af eventuelle muligheder for at udvikle en potentiel ny statslig EU-jordobservationstjeneste, der skal supplere eksisterende og planlagte kapaciteter, reagere på identificerede behov og tage hensyn til eksisterende initiativer inden for rammerne af Den Europæiske Forsvarsfond og PESCO-projekter såsom EDF22 SPIDER og det fælles knudepunkt for statsligt billedmateriale (CoHGI); OPFORDRER Kommissionen til at vurdere langsigtede gennemførelsesmuligheder i tæt samordning med medlemsstaterne, herunder eventuelt for fremtidige jordobservationskapaciteter i EU og for at undersøge muligheden for at være den største aktør gennem indkøb af data og tjenester, navnlig gennem EU Satcen; MINDER OM, at medlemsstaterne bør spille en central rolle i forvaltningen af en sådan potentiel tjeneste, både i forbindelse med definitionen og gennemførelsen heraf, og UNDERSTREGER behovet for at tage hensyn til EU Satcens og EUSPA's ekspertise og komplementaritet; ANERKENDER Kommissionens forslag om at bidrage til at definere hensigtsmæssig forvaltning gennem et "pilotprojekt", der testes i Copernicus inden for FFR 2021-2027, uden at dette berører eventuelle afgørelser om den fremtidige FFR, herunder for at sikre et passende sikkerhedsniveau og identificere relevante teknologier; UNDERSTREGER behovet for at respektere den civile karakter af Copernicus og bevare dets nuværende data- og informationspolitik;

31. UNDERSTREGER, at levering af SDA-relateret information er et nationalt ansvar; TILSKYNDER, når det er muligt, til samarbejdsbaseret udvikling af yderligere særlige kapaciteter, der er nødvendige for SDA, såsom sensorer, analysekapacitet og andre teknologier, herunder med finansiell støtte fra EDF; NOTERER SIG Kommissionens forslag om et pilotprojekt, der skal gennemføres i tæt samarbejde med den højtstående repræsentant og medlemsstaterne for at undersøge mulighederne for fremtidige synergier med EU-underkomponenten til overvågning og sporing i rummet (EU SST); SER MED TILFREDSHED PÅ PESCO-projekterne til støtte for netværkssamarbejdet vedrørende kapaciteter til rumovervågningsbevidsthed mellem EU's medlemsstater (såsom det europæiske militære netværk til rumovervågningsbevidsthed (EU-SSA-N)); GENTAGER sin støtte til styrkelse af EU SST-kapaciteter;
32. UNDERSTREGER, at modstandsdygtige PNT-tjenester såsom Galileos statsregulerede tjeneste (PRS) er afgørende forudsætninger for civile og militære aktører; ANERKENDER, at tilvejebringelsen af ubegrænset og uafbrudt adgang til PRS på verdensplan vil styrke sikkerheds- og forsvarskomponenten i EU's PNT-kapaciteter; FREMHÆVER betydningen af at videreudvikle Galileo som den selvstændige europæiske standard for globale satellitnavigationssystemer under civil kontrol, så det kan positionere sig godt i forhold til andre anvendte satellitnavigationssystemer;

33. SER MED TILFREDSHED PÅ udviklingen af sikre og modstandsdygtige kommunikationstjenester til statslige brugere gennem IRIS² og OPFORDRER i denne forbindelse Kommissionen til i tæt samordning med medlemsstaterne at undersøge muligheden for at udvikle yderligere tjenester inden for IRIS², herunder til sikkerheds- og forsvarsformål; ANERKENDER ESA's bidrag gennem dets eget frivillige program vedrørende sikker konnektivitet og dets rolle som defineret i forordningen om oprettelse af EU-programmet for sikker konnektivitet for perioden 2023-2027;
34. UNDERSTREGER, at det er bydende nødvendigt, at EU og dets medlemsstater sikrer selvstændig, pålidelig, sikker, omkostningseffektiv og konkurrencedygtig adgang til rummet, herunder med henblik på sikkerhed og forsvar, og UNDERSTREGER derfor betydningen af tilstrækkelige opsendelsesfaciliteter i EU, herunder affyringsramper, der støtter EU's og dets medlemsstaters selvstændige adgang til rummet; STØTTER den foreslåede styrkelse af innovative, pålidelige og fleksible opsendelsessystemer i EU, som kan styrke EU's adgang til rummet i tæt samarbejde med ESA, og uden at det berører ESA's aktiviteter på dette område, og derved supplere EU's eksisterende løfteraketter, der er nødvendige for opsendelse af komponenter i EU's rumprogram; UNDERSTREGER, at anvendelsen af princippet om europæisk præference er afgørende for at nå målene i rumforordningen; OPFORDRER Kommissionen til at undersøge mulighederne for at samordne efterspørgslen efter europæiske opsendelsetjenester og støtte udviklingen af banebrydende innovationer, som er afgørende for en konkurrencedygtig opsendelsesindustri i EU; MINDER OM behovet for at fastlægge en europæisk strategisk vision for at sikre pålidelig, omkostningseffektiv og selvstændig adgang til rummet; OPFORDRER Kommissionen til at foreslå en overordnet plan for at sikre, at dens institutionelle behov sammen med medlemsstaternes militære og sikkerhedsmæssige behov dækkes fuldt ud i de kommende år;

35. MINDER OM, at samarbejde mellem nystartede virksomheder inden for rum-, sikkerheds- og forsvarsområdet vil tilskynde til udvikling af nye og disruptive teknologier og meget innovative løsninger på sikkerheds- og forsvarsområdet og fremme den overordnede konkurrenceevne og innovation i EU's rum- og forsvarsindustri; UNDERSTREGER behovet for at styrke samarbejdet mellem nystartede virksomheder og etablerede industrielle aktører samt fremme inklusion af små og mellemstore virksomheder og OPFORDRER til at gøre bedst mulig brug af de instrumenter, der er til rådighed på EU-plan, såsom CASSINI-initiativet for rumiværksættere og ordningen for forsvarsinnovation, herunder "New Space";
36. TILSKYNDER i en situation, hvor der mangler kvalificeret arbejdskraft i hele EU på rum-, sikkerheds- og forsvarsområdet, til at udvikle færdigheder inden for offentlig forvaltning, herunder forsvar og efterretning, og inden for EU's industri; STØTTER EDA's kortlægning af uddannelsesaktiviteter vedrørende rumsikkerhed og rumforsvar til støtte for den offentlige forvaltning, herunder væbnede styrker og efterretninger; OPFORDRER Det Europæiske Sikkerheds- og Forsvarsakademi til i tæt samordning med medlemsstaterne og EDA at fremme udvekslingen af bedste praksis med henblik på uddannelse og udvikling af rumforsvarsfærdigheder; GLÆDER SIG OVER, at Kommissionen har til hensigt at udvikle EU's rumakademi og et storstilet partnerskab om færdigheder med støtte fra EUSPA, og OPFORDRER Kommissionen til yderligere at støtte regionale klynger og initiativer, der bidrager til at forbedre færdigheder inden for rumsikkerhed og -forsvar;

V. **PARTNERSKABER FOR ANSVARLIG ADFÆRD I DET YDRE RUM**

37. BEKRÆFTER PÅ NY, at globale fælles principper for ansvarlig adfærd vil bidrage til øget internationalt samarbejde i rummet, styrket rumsikkerhed, en forpligtelse til gensidig ikkeindblanding i forbindelse med fredelig udforskning og udnyttelse af det ydre rum, lettere og lige adgang til det ydre rum og øget gennemsigtighed i og tillid til gennemførelsen af rumaktiviteter; UNDERSTREGER, at visse former for adfærd fra staters side i det ydre rum kan være truende eller opfattes som truende og kan føre til ukontrolleret eskalering, herunder på grund af misforståelse, fejlfortolkning eller fejlberegning;

38. BEKRÆFTER PÅ NY, at en tilgang, der mindsker trusler fra rummet gennem ansvarlig adfærd, understøttet af relevante overvågningskapaciteter, i betragtning af at mange rumsystemer har dobbelt anvendelsesområde, er den mest pragmatiske og umiddelbare vej frem for at forbedre rumsikkerheden i dag; UNDERSTREGER, at normer, regler og principper for ansvarlig adfærd bør tages i betragtning på tværs af hele spektret af rumaktiviteter og dermed kan bidrage væsentligt til at fremme sikkerheden i det ydre rum samt til at sikre en stabil, sikker og bæredygtig udnyttelse af det ydre rum til fredelige formål; GENTAGER betydningen af et inklusivt format og en tilgang med flere interessenter, herunder samarbejde med internationale organisationer, kommercielle aktører og repræsentanter for civilsamfundet, i forbindelse med håndtering af trusler fra rummet mod den internationale fred og sikkerhed; BEKRÆFTER PÅ NY, at EU's medlemsstater er rede til fortsat at arbejde i FN-regi for at fastsætte sådanne normer, regler og principper med udgangspunkt i udviklingen i den seneste åbne arbejdsgruppe om mindskelse af trusler fra rummet gennem normer, regler og principper for ansvarlig adfærd, herunder FN's Generalforsamlings resolution 77/41; GENTAGER, at politisk bindende forpligtelser vedrørende ansvarlig adfærd ikke udelukker muligheden for fremtidige juridisk bindende instrumenter, som for at være effektive skal kunne kontrolleres og omfatte alle relevante trusler;

39. FORDØMMER gennemførelsen af ødelæggende direkte antisatellitmissiltest som en klar handling, der er udtryk for uansvarlig adfærd i det ydre rum; GENTAGER EU's medlemsstaters faste tilsagn om ikke at gennemføre ødelæggende direkte antisatellitmissiltest i henhold til FN's Generalforsamlings resolution 77/41 og OPFORDRER alle stater til at tilslutte sig dette tilsagn; BEKRÆFTER PÅ NY, at EU's medlemsstater er rede til at samarbejde med alle FN's medlemsstater om at bygge videre på denne udvikling for yderligere at bekæmpe uansvarlig adfærd;
40. BEKRÆFTER PÅ NY EU's og dets medlemsstaters tilsagn om at fortsætte og intensivere bestræbelserne på at håndtere udfordringer i det ydre rum gennem internationalt samarbejde og partnerskab med inddragelse af alle FN's medlemsstater og andre relevante interessenter og FN-organer, navnlig i processerne i forbindelse med FN's 1. og 4. Komité; FORPLIGTER SIG til et løbende og konstruktivt engagement i alle relevante internationale organisationer og understreger samtidig, at gældende folkeret finder anvendelse uden forbehold i og med hensyn til det ydre rum;

41. UNDERSTREGER fordelene ved at behandle spørgsmål om rumsikkerhed som led i EU's relevante dialoger med tredjelande og internationale organisationer; SER MED TILFREDSHED PÅ rumsikkerhedsdialogerne med ligesindede bilaterale partnere og internationale organisationer, navnlig den mangeårige dialog med USA som strategisk partner; OPFORDRER den højtstående repræsentant og Kommissionen til i overensstemmelse med deres respektive roller og kompetencer at gennemgå de eksisterende bilaterale rumsikkerhedsdialoger og om nødvendigt foreslå at indlede lignende dialoger med yderligere lande eller relevante internationale organisationer samt til regelmæssigt at aflægge rapport til medlemsstaterne om både forberedelserne til og resultaterne af hver rumsikkerhedsdialog i overensstemmelse med etableret praksis;

42. BEKRÆFTER i kølvandet på den tredje fælles erklæring om samarbejdet mellem EU og NATO af 10. januar 2023 PÅ NY behovet for yderligere at styrke, uddybe og udvide samarbejdet med NATO om rummet med fuld respekt for de aftalte vejledende principper, nemlig gensidig åbenhed og gennemsigtighed, gensidighed og inklusivitet samt begge organisationers beslutningsautonomi, og under hensyntagen til behovet for at undgå unødvendige overlapninger og opretholde passende sammenhæng og interoperabilitet mellem de to organisationer; TILSKYNDER til et tæt samarbejde mellem EU's og NATO's personale for at drøfte standarder for rumsikkerhed og rumforsvar, herunder et glossar og definitioner; OPFORDRER den højtstående repræsentant og Kommissionen til at undersøge mulige nye samarbejdsområder på rumområdet såsom medtagelse af en rumområdekomponeent i inklusive fælles øvelser, samtidig med at den etablerede praksis med indbyrdes krydsbriefinger og gensidige indbydelser til arrangementer videreføres; SER i den forbindelse MED TILFREDSHED PÅ det igangværende arbejde med at etablere en struktureret dialog om rummet mellem EU og NATO på personaleniveau;

VI. KONKLUSION

43. OPFORDRER den højtstående repræsentant og Kommissionen til at gennemføre rumstrategien for sikkerhed og forsvar i tæt samordning med medlemsstaterne og i overensstemmelse med disse konklusioner;
44. SER FREM TIL den første fælles årlige rapport i 2024 fra den højtstående repræsentant og Kommissionen om de opnåede fremskridt og mulige yderligere tiltag.
